

Виходячи із сказаного, можемо зробити наступні висновки. По-перше, економічна дипломатія є важливим інструментом захисту інтересів країн-членів ЄС, який використовується у відповідності до діючих в рамках даної організації правових норм. По-друге, в числі імперативів для України в умовах євроінтеграції та в контексті забезпечення національних економічних інтересів при виконанні Угоди про асоціацію між Україною і ЄС, необхідною є адаптація європейських стандартів у сфері української економічної дипломатії. При цьому аналіз моделей економічної дипломатії країн ЄС та специфіка їх правового забезпечення може послужити чітким орієнтиром для диверсифікації економічної дипломатії України за напрямками та предметом інтересів, формами і методами, за підставами і умовами, за механізмами підтримки, розвитку і стимулювання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Лихачев А.Е. *Экономическая дипломатия России. Новые вызовы и возможности в условиях глобализации.* – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. – С. 277-300;
2. Иванов И.Д. *Хозяйственные интересы России и ее экономическая дипломатия.* – М.: РОССПЭН, 2001. – С.35-48;
3. *Vertrag über die Europäische Union (Konsolidierte Fassung), Artikel 13.* – *Amtsblatt der Europäischen Union.* C326/13. – 26.10.2012. – [Electronic resource]. – Access mode: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012M/TXT&from=DE>
4. *Договор о функционировании Европейского Союза.* – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://eulaw.ru/treaties/tfeu>
5. *Лиссабонский договор, изменяющий Договор о Европейском Союзе и Договор об учреждении Европейского Сообщества. (Лиссабон, 13 декабря 2007 г.) (2007/С 306/01)* – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://eulaw.ru/treaties/lisbon>

УДК 1:316:327

Харченко Ю. В.

доктор філософських наук, доцент,
завідувач кафедри філософії та політології
Центральноукраїнський державний
педагогічний університет ім. Володимира Винниченка

Харченко С. П.

кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії
та політології, завідувач навчально-методичного відділу
Центральноукраїнський державний
педагогічний університет ім. Володимира Винниченка

ТРАНСЦЕНДЕНТНА ПРИРОДА ПОЛІТИЧНОГО ОНТОСУ ЯК СУБ'ЄКТИВНО-ОБ'ЄКТИВНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Політичний онтос репрезентує різні грані політичної реальності, охоплює в тому числі сферу міжнародних відносин та інші сфери політичного життя. Одним із ключових завдань соціальної філософії є аналіз

його сутності та розробка універсальних політичних знань, що дозволять ввести в політичну практику повний набір ефективних «розумних» принципів управління державою. Політика й наука переплітаються сьогодні дуже щільно. Наприкінці ХХ, а також на початку ХХІ століть різні наукові відкриття стали домінуючими в сфері міжнародної політики. Прикладом є сучасні космічні програми та технології, нові надбання в сфері фізики, біології, хімії, генетики, медицини тощо. В другій половині ХХ століття з появою теорії інформації виникли нові більш потужні інструменти впливу на масову свідомість та механізми контролю.

Відкриття квантової теорії кардинально змінило наукову картину світу, і, як наслідок, політичну картину світу також. Людина почала заглиблюватися в суть елементарних процесів, що підкорюються іноді невідомим законам. Сучасні фізичні теорії описують параметри онтосу повному й виявляють закономірності, що діють по-різному в різних середовищах. Основна проблема полягає в тому, що людська свідомість поки-що не в змозі охопити об'єктивний світ у всій його повноті. Представники сучасної теоретичної фізики прагнуть об'єднати цілу низку провідних теорій у єдину онтологічну концепцію. Тим більше, що сучасна астрофізика обстоює ідею існування мультиверсуму – безкінечної множини всесвітів. Сфера міжнародної політики – є, в свою чергу, також політичним мультиверсумом, оскільки вміщує значну кількість «гравців».

Об'єктивність визначається конкретними часово-просторовими параметрами, особливостями конкретної моделі простору. Таких моделей простору, що демонструють некогерентні метричні принципи й характеристики вже сьогодні існує значна кількість. Це означає, що саме у тривимірному середовищі (де четвертим виміром є – простір-час) людина здатна сприймати оформлені матеріальні сутності за допомогою наявного в неї набору органів чуття. Досвід є сукупністю множини образів реальності. Так, в процесі історії накопичувалися уявлення, стереотипи; встановлювалися суспільні правила поведінки, норми і закони, культурні традиції і звичаї; систематично узагальнювалися знання та зіставлялися індивідуальні досвіди; формувалися існуючі на тій чи іншій території географічні та кліматичні, політичні та економічні умови життя.

З. Фрейд у своїй книзі «Тотем і табу» доводить, що всі ці чинники діють на людину примусово. Отже, людина сама створює модель життя – своєрідну метафізичну конструкцію (бо лише вона тяжіє до абсолюту, постійності й остаточності), яка час від часу деформується, модифікується, оскільки людина відчувається «зачиненою зсередини» й у певний момент завжди бажає звільнитися. Така конструкція ламається з плином історії й людина обирає нову модель життя та поведінки. Лише вона здатна вийти за межі об'єктивності й перебувати одночасно в фізичному тілі й в уявному світі ідей.

Через потужний вплив уявного змінюється й матеріальне середовище. Для людини омріяне завжди є більш цінним за реальне, чуже – бажанішим за своє, заборонене – привабливішим ніж дозволене. Отже, можна зробити висновок, що людський інтелект постійно прагне сягнути за межі дозволеного, він балансує на кордоні між свідомістю та несвідомим, тяжіє до ірреального, сюрреального, віртуального. Тобто, духовний простір не просто залежить від матеріального, а протиставляє себе йому і більш виразно виявляється як особливий вимір розумного онтосу, оскільки репрезентує

думки, відтворює поліфонію голосів, що спілкуються за допомогою численної кількості мов один з одним, а також об'єктивується у речах – у соціальному, політичному, культурному, релігійному, творчому середовищах.

Суб'єктивний світ є одним із найбільш глибоких вимірів онтосу. Поруч із об'єктивним буттям, суб'єктивність є не менш загадковою, оскільки постає духовним простором, невизначеним, неконтрольованим, безмежним. Суб'єктивність може виражатися через мову. Природа ж, навпаки, не розмовляє з людиною. Суб'єктивне належить лише суб'єкту, тобто воно є «закритим» (закодованим) текстом для інших суб'єктів, які, в свою чергу, репрезентують подібні «закриті» внутрішні світи. В такому тексті закодовані всі сакральні аспекти людської самості та унікальні прояви особистісної індивідуалізації. Прочитати його можна лише частково, якщо суб'єкт бажає відкритися й свідомо віддати частину себе суспільству.

В тоталітарних політичних системах особистісна індивідуалізація свідомо «дрімає». Тобто можна вплинути на дії суб'єкта, а не на думки. Це дозволяє йому залишатися свободним. Процес «розкриття» внутрішньої природи суб'єкта (або «Я») відбувається через об'єктивацію результатів його творчої діяльності. «Самістю» К.Г. Юнг називає цілісну психіку; самість – це не лише центр, але й ціла сфера, що охоплює і свідомість і несвідоме; це центр особистості загалом, тоді як «его» – це лише центр свідомості [1, 64]. Отже, мова постає фундаментальним інструментом передачі інформації. Все, що створено в соціальному середовищі є по-суті спробою зафіксувати онтос у мові буквально чи не буквально. Людські думки «об'єктивуються» вербально (за допомогою мови, мовлення, слів, словосполучень, речень, граматичних структур і принципів) та невербальним способом (за допомогою музики, живопису та інших жанрів мистецтва, мови математики та інших наук, предметів побуту тощо).

Процес «опредмечення» або «речотворчість» також постає одним із найбільш потужних засобів передачі інформації. Штучна реальність існуватиме, поки існуватиме людство, і після людства.

Об'єктивна дійсність – це своєрідна «видима природа» (середовище для проживання), «близький» і «далекій» макрокосмос, а також світ елементарних фізичних явищ і процесів. Протягом усього свого життя людство поступово накопичує необхідний, для вирішення того чи іншого завдання, обсяг знань. І, так чи інакше, час від часу, людському розумові вдається розв'язати деякі онтологічні парадокси. К.Г.Юнг підкреслював, що парадокс є однією з найвеличніших духовних цінностей, тоді як єдність думок є ознакою слабкості [1, 37]. Проте, навіть вже пізнана людським інтелектом дійсність є фрагментарною і вона не відображує цілісності матеріального світу, а є лише мініатюрним сегментом буття. Сучасні міжнародні відносини теж нагадують калейдоскоп мерехтливих картинок із нечіткими дрейфуючими кордонами.

Суб'єктивний онтос, при аналізі деяких його аспектів, породжує ще більше логічних колізій і постає трансцендентним. Зусилля багатьох дослідників (філософів, психоаналітиків, лінгвістів, політтехнологів, кібернетиків, фізиків) націлені на пошук інструментів, що допоможуть зрозуміти й експериментальним способом описати структуру духовних субстанцій. Проте, створення віртуального середовища показало, що

структур-медіатором у відносинах суб'єктивного і об'єктивного є онто-симулякр.

Отже, соціальне та всі його сфери – політична, економічна, культурна, виробнича, наукова, духовна володіє абстрактною «метрикою». Модифікація його параметрів умовна, однак вона здійснюється на рівні розуміння, часово-просторової герменевтики. Виробляючи щоразу нові підходи до життя, людина поступово звільнилася від утилю й залежності (раби від панів, жінки від чоловіків, науки від релігії). В царині міжнародних відносин також відбувається переоснащення. Кожна окрема держава є елементарною частинкою, що має індивідуальні характеристики, тобто з часом як структурний елемент глобальної політичної системи вона природним шляхом посяде відповідне їй місце.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Юнг К. Г. *Психологія и алхімія* : / Карл Густав Юнг; пер. с англ. С. Удовика. – М. : АСТ: АСТ МОСКВА, 2008. – 603, [5] с. – (*Philosophy*).

Dr. Agata B. Sapik

*M.A.S. (European Integration), Executive M.B.L.-HSG
External Lecturer in European Law*

DEMOCRACY THROUGH LAW – EUROPEAN LEGAL FRAMEWORK OF EFFECTIVE JUDICIAL PROTECTION IN UKRAINE

The European Commission for Democracy through Law, known as the Venice Commission, is the Council of Europe's advisory body on constitutional matters, whereas its activities particularly aim at providing legal advice to its member states and accompanying states wishing to build their legal and institutional structures in line with European standards and international experience in the fields of democracy, human rights and the rule of law. These international standards on judicial independence are to be found in a broad range of international instruments. Admittedly, the independence of the judiciary is a prerequisite for the right to a fair trial, which is protected by Article 6 of the European Convention on Human Rights (ECHR), the latter ratified by Ukraine on 11th of September 1997, providing that everyone is entitled to a fair and public hearing «[...] *by an independent and impartial tribunal established by law*». This right is further elaborated in the jurisprudence of the European Court of Human Rights (ECtHR), also recognizing the principle of irremovability of judges as a corollary of the independence of judges (e.g. *Urban and Urban v. Poland*) [17]. Similarly, also Article 14 of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), provides, in the context of the right to a fair trial, that «*everyone shall be entitled to a fair and public hearing by a competent, independent and impartial tribunal established by law*» [2]. Finally, the Charter of the Fundamental Rights of the European Union, enjoying primary law status in accordance with the provisions of Article 6 TUE, provides for the right to an effective remedy and to a fair trial in the provisions of its Article 47.